

2.2.1. Počet obyvatel

U většiny správních obvodů Královéhradeckého kraje došlo ve sledovaném období k mírnému snížení počtu obyvatel.

Základní údaje o počtu a složení obyvatelstva jsou získávány ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Na tyto údaje tvořící základ navazují každoroční demografické bilance¹, které jsou založeny na vstupech od zpravodajských jednotek². Bilance obyvatelstva jsou zveřejňovány čtvrtletně v členění podle krajů a okresů, jednou ročně pak do úrovně jednotlivých obcí.

Z 15 správních obvodů, na které je Královéhradecký kraj rozčleněn, má nejvíce obyvatel SO ORP Hradec Králové s 143 148 obyvateli k 31. 12. 2005, následuje SO ORP Trutnov s 64 533 obyvateli a SO ORP Náchod s 61 472 obyvateli. Nejmenší počtem obyvatel je SO ORP Nová Paka s 13 264 obyvateli. Počet obyvatel ve správních obvodech Královéhradeckého kraje lze považovat za stabilní a v posledních letech bez výraznějších výkyvů a změn. Můžeme jej u většiny správních obvodů charakterizovat jako **mírný trvalý úbytek obyvatel**. S nejvyšším úbytkem obyvatel se potýká SO ORP Broumov, kde se počet obyvatel ve sledovaném období let 2000 až 2005 snížil o necelá 2 % (-343 obyvatel) a dále SO ORP Trutnov o 1 % (-674) a Hradec Králové o 0,7 % (-1 063). Také pohled na delší časový úsek let 1995 až 2005 potvrzuje, že tyto správní obvody jsou v Královéhradeckém kraji nejvíce postiženy úbytkem obyvatelstva. Za toto období se pořadí správních obvodů ORP téměř nemění, neboť největší úbytek je opět v SO ORP Broumov (-2,2 % tj. úbytek 380 obyvatel). V SO ORP Hradci Králové činil úbytek obyvatel 1,8 % (- 2 652) a v SO ORP Trutnov byl úbytek obyvatel 1,7 % (-1 125).

Tab. 2.2.1.1. Počet obyvatel a věková struktura obyvatelstva podle SO ORP k 31. 12.

	2000 ¹⁾					2005					Index 2005/2000
	celkem	podíl (%)				celkem	podíl (%)				
		žen	0-14 let	15-64 let	65 a více let		žen	0-14 let	15-64 let	65 a více let	
Královéhradecký kraj	550 892	51,3	16,4	69,2	14,5	548 368	51,2	14,8	70,3	14,9	99,5
v tom správní obvody											
Broumov	17 671	51,1	18,7	69,1	12,2	17 328	50,8	16,2	71,0	12,8	98,1
Dobruška	19 794	51,1	17,3	68,1	14,5	19 903	51,0	15,8	69,3	14,9	100,6
Dvůr Králové nad Labem	27 257	51,3	15,9	69,6	14,6	27 142	51,3	14,8	70,7	14,5	99,6
Hořice	18 237	51,2	16,3	68,5	15,2	18 138	51,3	14,7	70,1	15,2	99,5
Hradec Králové	144 211	51,7	15,3	69,6	15,1	143 148	51,8	14,0	70,1	15,8	99,3
Jaroměř	19 124	51,3	17,8	68,5	13,7	19 134	50,9	16,4	69,8	13,8	100,1
Jičín	46 206	51,0	16,0	68,4	15,6	45 904	50,9	14,9	69,7	15,5	99,3
Kostelec nad Orlicí	24 528	51,1	16,4	68,1	15,5	24 743	51,1	15,2	69,0	15,8	100,9
Náchod	61 629	51,7	16,6	68,1	15,3	61 472	51,5	15,0	69,4	15,6	99,7
Nová Paka	13 295	50,7	16,5	68,6	14,9	13 264	50,5	14,5	70,1	15,4	99,8
Nové Město nad Metují	14 277	51,0	16,7	69,3	13,9	14 359	51,2	14,8	70,0	15,2	100,6
Nový Bydžov	17 063	50,8	17,1	67,1	15,8	16 959	50,6	15,2	69,2	15,6	99,4
Rychnov nad Kněžnou	34 031	50,9	17,3	69,9	12,7	33 994	50,8	15,6	71,3	13,1	99,9
Trutnov	65 207	51,3	16,8	70,3	12,9	64 533	51,1	15,0	71,5	13,5	99,0
Vrchlabí	28 362	50,8	16,1	70,6	13,3	28 347	50,4	14,7	71,9	13,4	99,9

¹⁾ stav k 1. 1. 2001 (počet obyvatel zpětně bilancován podle výsledků SLDB 2001)

Dynamika úbytku obyvatel za období však totožná není, zejména v SO ORP Broumov můžeme pozorovat rychlejší úbytek obyvatel po roce 2000, kdy se v průměru každoročně počet obyvatel snížil o téměř 69 osob.

¹ Data o narozených dětech, zemřelých osobách, přistěhovalých a vystěhovalých v členění podle pohlaví a jednotek věku.

² Data o porodnosti, sňatečnosti, rozvodovosti a úmrtnosti jsou výsledkem zpracování statistických hlášení řady Obyv (Hlášení o uzavření manželství, narození, úmrtí, rozvodu), které ČSÚ zasílají matriky, v případě rozvodů soudy. Zdrojem dat o stěhování je Informační systém evidence obyvatel; data ČSÚ přebírá od Ministerstva vnitra ČR. Zdrojem dat o zahraničním stěhování je Cizinecký informační systém; data ČSÚ přebírá od Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie. Informace o potrtech jsou přebírány od Ústavu zdravotnických informací a statistiky.

Souvisí to především s tím, že tento správní obvod má jednak záporný průměrný přirozený přírůstek (roční průměr let 2001 až 2005), ale i nejvyšší záporný průměrný migrační přírůstek (viz *tabulka Charakteristiky pohybu obyvatelstva podle správních obvodů ORP*) v Královéhradeckém kraji. Jde tedy o situaci, kdy v tomto správním obvodu počet zemřelých převyšuje počet narozených (v roce 2005 zde zemřelo o 8 obyvatel více než se zde narodilo) a zároveň se z regionu odstěhuje více obyvatel, než se do něj přistěhuje. Do správního obvodu se v roce 2005 přistěhovalo 174 osob, přičemž se ve stejném roce odstěhovalo 248 osob, tj. migrační úbytek činil 74 obyvatel (v relativním vyjádření to znamená, že celkem v tomto roce ubylo na každých tisíc obyvatel 4,7 obyvatele správního obvodu Broumov). Příčinou migrační neatraktivy může být kromě geografické odlehlosti správního obvodu a s ní související menší dopravní obslužnosti, také nedostatek pracovních příležitostí (nejvyšší nezaměstnanost v kraji 11,5 %) a vyšší podíl mladšího obyvatelstva stěhujícího se za prací do oblastí s nižší nezaměstnaností a větší možností společenského uplatnění a seberealizace.

Opačný trend, tedy **nárůst počtu obyvatel**, byl v období 2000 až 2005 zaznamenán ve SO ORP Kostelec nad Orlicí, a to s necelým procentním zvýšením o 215 obyvatel, dále v SO ORP Nové Město nad Metují, Dobruška a Jaroměř (s nárůstem od 0,6 % do 0,1 % za období let 2000 až 2005). V dlouhodobějším pohledu let 1995 až 2005 je přírůstek zaznamenán u SO ORP Rychnov nad Kněžnou (1,1 % o 368 obyvatel) a necelé procento u SO ORP Jaroměř (o 178 obyvatel), SO ORP Nové Město nad Metují (o 106 obyvatel) a SO ORP Kostelec nad Orlicí (o 42 obyvatel). Z obecného tvrzení, že za nárůstem počtu obyvatel je v současnosti zpravidla migrační přírůstek, se poněkud vymyká SO ORP Nové Město nad Metují, které má v období 2000 až 2005 záporný průměrný migrační přírůstek a kladný průměrný přirozený přírůstek (tj. narodilo se více obyvatel než zemřelo a zároveň se odstěhovalo více obyvatel než se do správního obvodu přistěhovalo).

Optimističtější vývoj lze pozorovat také v SO ORP Hradec Králové, kde se úbytek obyvatel zastavil a v posledních dvou letech sledovaného období zaznamenává tento správní obvod mírný přírůstek (217 obyvatel v roce 2005). Zde je to způsobeno především zvyšující se atraktivitou správního obvodu, zejména díky kvalitním pracovním příležitostem a uplatněním, částečně také snahou o zvýšení počtu obyvatel v krajském městě ze strany zdejší politické reprezentace prostřednictvím mediálních projektů typu *Vaše Dobrá Adresa*³, propagujících krajské město jako „*Město s nízkou kriminalitou a nezaměstnaností nabízí tisíce pracovních příležitostí, nejvyšší výdělky v kraji a stovky nových bytů*“ atd. Bohužel masivnějšímu přílivu obyvatel brání poměrně vysoké ceny nemovitostí a jejich dynamický růst i v nejbližším okolí krajského města. Můžeme nicméně předpokládat, že masivní bytová výstavba v budoucnu tento handicap alespoň částečně eliminuje.

³ <http://www.vasedobraadresa.cz/>